

Miniszterelnökség

Iromány száma: **T/570.**

Benyújtás dátuma: **2026-09-01 14:00**

Parlex azonosító: **JMX4VCJ10001**

Címzett: **Forsthoffer Ágnes, az Országgyűlés elnöke**

Tárgy: **Törvényjavaslat benyújtása**

Benyújtó: **Dr. Ruff Bálint György, miniszterelnök-helyettes**

Előadó: **Bóna Szabolcs János, agrár- és élelmiszergazdaságért felelős miniszter**

Törvényjavaslat címe: **Az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvénynek, valamint a szőlészettről és borászatról szóló 2020. évi CLXIII. törvénynek a szőlő aranyszínű sárgaság növénybetegséggel kapcsolatos módosításáról**

A Kormány nevében benyújtom az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvénynek, valamint a szőlészettről és borászatról szóló 2020. évi CLXIII. törvénynek a szőlő aranyszínű sárgaság fitoplazma növénybetegséggel kapcsolatos módosításáról szóló törvényjavaslatot.

2026. évi törvény

az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvénynek, valamint a szőlészetről és borászatról szóló 2020. évi CLXIII. törvénynek a szőlő arany színű sárgaság növénybetegséggel kapcsolatos módosításáról

[1] A szőlő arany színű sárgaság növénybetegséget okozó grapevine flavescence dorée phytoplasma károsító az ország összes borrhíójában jelen van. Terjedésének lassítása, megállítása a betegség és az azt terjesztő amerikai szőlőkabóca együttes jelenlétének felszámolásával érhető el.

[2] A nem művelt szőlőültetvények és szőlők kulcsszerepet játszanak a növénybetegség terjedése szempontjából, mivel a károsító rezervoárjaként szolgálhatnak, ezért szükséges azon szőlőtermő területek vonatkozásában is előírni a rendeltetésszerű művelési kötelezettséget, amelyek eddig nem tartoztak a törvény hatálya alá, és így a hatóság intézkedési lehetősége sem volt biztosított.

[3] Az Országgyűlés fentiekre figyelemmel a szőlő arany színű sárgaság növénybetegség terjedésének lassítása érdekében a következő törvényt alkotja:

1. Az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény módosítása

1. §

Az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény 54. § (2) bekezdése a következő k) ponttal egészül ki:

(Nem jár kártalanítás)

„k) ha a termelő, illetve a földhasználó a növény-egészségügyi zárlati intézkedés esetén a kártalanítás feltételeként megállapított kötelezettség teljesítését nem vállalja vagy a vállalt kötelezettségnek határidőben nem tesz eleget.”

2. A szőlészetről és borászatról szóló 2020. évi CLXIII. törvény módosítása

2. §

A szőlészetről és borászatról szóló 2020. évi CLXIII. törvény (a továbbiakban: Btv.) 1. §-a a következő 5a. ponttal egészül ki:

(E törvény alkalmazásában:)

„5a. *egyéb szőlő*: a *Vitis vinifera* subsp. *sylvestris* kivételével minden olyan, a *Vitis* nemzetséghez tartozó egyed, ezen egyedek társulása vagy ilyen egyedeket is tartalmazó növénytársulás, amely nem minősül szőlőültetvénynek;”

3. §

A Btv. 5. §-a a következő (6a) és (6b) bekezdéssel egészül ki:

„(6a) Ha a (4) bekezdés szerinti határozat az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 86. § (1) bekezdése alapján tekintendő kézbesítettnek vagy az

Ákr. 88. § (1) bekezdése alapján a határozat közlését hirdetmény útján kell teljesíteni, az Ákr. 84. § a) pontja szerinti azonnali végrehajthatóság tekintetében a súlyos kárral való fenyegetés megállapítható, ha szőlőültetvénytől vagy egyéb szőlőtől legfeljebb 4 kilométeres távolságban más szőlőültetvény található.

(6b) A (6a) bekezdés szerinti azonnali végrehajthatóság esetén a hegybíró elrendeli a (6) bekezdés szerinti közérdekű kivágást.”

4. §

A Btv. a következő 5/A. és 5/B. §-sal egészül ki:

„5/A. §

(1) Az egyéb szőlő területének használója, ennek hiányában tulajdonosa (ezen § alkalmazásában a továbbiakban: használó) köteles a szőlőt rendeltetésének megfelelően művelni.

(2) Az (1) bekezdés szerinti kötelezettséget a hegybíró és a hegyközség választmányának legalább egy tagja közösen elvégzett helyszíni szemle keretében jogosult ellenőrizni, ismert ügyfél esetében előzetes értesítést követően, ha

- a) az élelmiszerlánc-felügyeleti szervnek az (EU) 2016/2031 európai parlamenti és tanácsi rendelet 18. cikke szerinti körülhatárolt terület kijelöléséről szóló határozata alapján az egyéb szőlő területe a körülhatárolt területbe esik, vagy
- b) az országos főállatorvos az Éltv. 42. § (4) bekezdés d) pontja szerinti, rendkívüli élelmiszerlánc-eseményre vonatkozó határozatában szőlő aranyszínű sárgaság növénybetegséget okozó grapevine flavescence dorée phytoplasma károsítóra figyelemmel növény-egészségügyi zárlati intézkedést rendelt el.

(3) Az egyéb szőlő használója köteles a használatában álló egyéb szőlőt az egyéb szőlő fekvése szerinti illetékes hegybírónak a (2) bekezdés a) pontja szerinti körülhatárolt terület kijelöléséről szóló határozat közhírré tételét követő 30 napon belül bejelenteni.

(4) A (2) bekezdés esetén az eljárásra az 5. § (2)–(4) és (6)–(14) bekezdését kell megfelelően alkalmazni, azzal, hogy mulasztási bírság nem szabható ki.

5/B. §

Járványügyi intézkedést grapevine flavescence dorée phytoplasma károsítóra figyelemmel elrendelő határozat esetén az Éltv. 42. § (3) bekezdése szerinti nagyszámú ügyfél érintettsége vélelmezendő.”

5. §

A Btv. 21. §-a a következő (2a) bekezdéssel egészül ki:

„(2a) Az 5. § (1) és (4) bekezdése, valamint az 5/A. § (1) bekezdése szerinti kötelezettség teljesítésének ellenőrzése érdekében a hegybíró és a hegyközség választmányának egy tagja jogosult a (2) bekezdés szerinti eljárási cselekmények foganatosítására.”

6. §

A Btv. a következő 25/A. §-sal egészül ki:

„25/A. §

Az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvénynek, valamint a szőlészetéről és borászatáról szóló 2020. évi CLXIII. törvénynek a szőlő aranyszínű sárgaság növénybetegséggel kapcsolatos módosításáról szóló 2026. évi ... törvénnyel (a továbbiakban: Módtv.) megállapított 5/A. § (3) bekezdése szerinti bejelentési kötelezettségnek a Módtv. hatálybalépését követő 30. napig kell eleget tenni, amennyiben az 5/A. § (2) bekezdés a) pontja szerinti körülhatárolt terület kijelöléséről szóló határozat közhírré tételére a Módtv. hatálybalépésének napját megelőzően került sor.”

7. §

A Btv. 26. §-a a következő f) ponttal egészül ki:

(E törvény)

„f) a növénykárosítókkal szembeni védekező intézkedésekről, a 228/2013/EU, a 652/2014/EU és az 1143/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 69/464/EGK, a 74/647/EGK, a 93/85/EGK, a 98/57/EK, a 2000/29/EK, a 2006/91/EK és a 2007/33/EK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2016. október 26-i (EU) 2016/2031 európai parlamenti és tanácsi rendelet”

(végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapítja meg.)

8. §

A Btv. 21. § (2) bekezdés nyitó szövegrészában az „általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény” szövegrész helyébe az „Ákr.” szöveg lép.

9. §

Hatályát veszti a Btv. 5. § (2) bekezdésében az „egy vegetációs időszak során” szövegrész.

3. Záró rendelkezések

10. §

Ez a törvény a kihirdetését követő harmadik napon lép hatályba.

11. §

Ez a törvény a növénykárosítókkal szembeni védekező intézkedésekről, a 228/2013/EU, a 652/2014/EU és az 1143/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 69/464/EGK, a 74/647/EGK, a 93/85/EGK, a 98/57/EK, a 2000/29/EK, a 2006/91/EK és a 2007/33/EK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2016. október 26-i (EU) 2016/2031 európai parlamenti és tanácsi rendelet végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapítja meg.

Általános indokolás

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (6) bekezdése, továbbá a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

A szőlő aranyszínű sárgaság növénybetegséget okozó grapevine flavescence dorée phytoplasma a szőlő egyik legveszélyesebb károsítója. A fertőzés következtében a szőlőtőkék terméshozama jelentősen csökkenhet, a beteg növények száma exponenciálisan nő, végül a parcellán található tőkék 80-100%-a is megfertőződhet, az ültetvény pedig hamarosan ki is pusztulhat. Az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény (a továbbiakban: Éltv.), valamint a szőlészetről és borászatról szóló 2020. évi CLXIII. törvény (a továbbiakban: Btv.) módosítása a károsító elleni védekezés hatékonyabbá tételére vonatkozóan tartalmaz rendelkezéseket.

Részletes indokolás

1. §

Az Éltv. alapján a termelő a zárlati károsító felszámolását, terjedését szolgáló intézkedés esetén a törvény végrehajtására kiadott jogszabály szerint részleges kártalanításra tarthat igényt. Az Éltv. módosításával egyértelművé válik, hogy amennyiben jogszabály a kártalanítás feltételeként valamely kötelezettség teljesítését írja elő, és a termelő ezt nem vállalja vagy annak később nem tesz eleget, kártalanításra a termelő nem jogosult.

2. §

Az egyéb szőlő fogalma a rendeltetésének megfelelően művelt borszőlő-ültetvények védelme céljából, a szőlő aranyszínű sárgaság növénybetegség elleni védekezés hatékonyságának növeléséhez és a hazai szőlő- és borágazatot érintő nagy gazdasági károk megelőzéséhez szükséges intézkedések meghozatala érdekében kerül bevezetésre. A Vitis (szőlő) nemzetséghez tartozó egyedek a borszőlő fajtákon túl a szőlőfélék családjának sok fajtát és azon belül sok alfaját foglalja magába, amelyek nem rendeltetésszerű művelés esetén a szőlő aranyszínű sárgaság növénybetegség károsítójának táptalaját jelentik, védekezés hiányában folyamatos és súlyos növényegészségügyi kockázatot jelentenek a borszőlőre, veszélyeztetve a védekezési képességet és a borszőlő-ültetvények fenntarthatóságát. A Vitis vinifera subs. sylvestris (ligeti szőlő) Magyarországon őshonos, a bortermő szőlő őse, védett faj, ezért a betegséggel szembeni védekezést más szabályok

alapján látja el annak tulajdonosa, kivételként történő kiemelése a fogalomból ezért indokolt.

3. §

A Btv. módosítása rendezi továbbá azt a helyzetet is, amikor az azonnali végrehajthatóság feltételei fennállnak és a hegybírónak nem szükséges megvárnia a közérdekű védekezés elrendeléséhez szükséges 60 napot.

4. §

Az 5/A. § az egyéb szőlőre vonatkozóan rendeltetésének megfelelő művelési kötelezettséget ír elő. A rendeltetésnek megfelelő művelés megköveteli a szőlő aranszínű sárgaság növénybetegség kialakulása elleni védekezést vagy a kialakult szőlőbetegség terjedésének megakadályozását.

A rendeltetésnek megfelelő művelést a hegybíró és a hegyközség választmányának egy tagja az általános közigazgatási rendtartásról szóló törvény szabályai szerint ellenőrzi, ha az egyéb szőlő területe a növényvédelmi szabályozás szerinti borszőlő-ültetvényeken fellépő szőlő aranszínű sárgaság növénybetegség miatt körülhatárolt területen van, vagy a grapevine flavescence dorée phytoplasma károsító jelenléte miatt – szintén a borszőlő-területeken bekövetkező betegség esetén – rendkívüli élelmiszerlánc-esemény elrendelésére kerül sor.

Az intézkedés célját szolgáló ellenőrzés lefolytatása érdekében a körülhatárolt területen az egyéb szőlő használója köteles az egyéb szőlőt a hegybírónak bejelenteni. Az Éltv. alapján az állami védekezést, járványügyi intézkedést elrendelő határozat közhírré tétel útján is közölhető nagyszámú ügyfél érintettsége esetén, továbbá, ha az intézkedés célját a kézbesítésből adódó késedelem veszélyeztetné. Ha a járványügyi intézkedés elrendelésére a grapevine flavescence dorée phytoplasma károsító miatt kerül sor, a nagyszámú ügyfél érintettsége vélelmezendő, ezáltal lehetővé válik a közhírré tétel, és az ellenőrzés azonnal megkezdhető, mérsékelve az esetleges gazdasági károkat.

Az egyéb szőlő ellenőrzésével induló eljárás megegyezik a borszőlő-területeken az ültetvény rendeltetésének megfelelő művelésének hiánya esetén fogantatosított eljárással, azzal a kitéttel, hogy az egyéb szőlő esetében a használóval szemben bírság nem szabható ki. Amennyiben a kötelezett a rendeltetésszerű művelést felszólítás ellenére sem teljesíti, a hegybíró az egyéb szőlő tulajdonosát kötelezi annak kivágásra, e kötelezettség nemteljesítése esetén pedig közérdekű kivágást rendel el, amelynek költsége a mulasztót terheli.

5. §

A Btv. 21. §-ának kiegészítése a törvény eljárási cselekményekre vonatkozó rendelkezéseit terjeszti ki a borszőlő-ültetvények és az egyéb szőlő területek rendeltetésszerű műveléséhez kapcsolódó ellenőrzés esetére.

6. §

Átmeneti rendelkezés az egyéb szőlő használójának bejelentési kötelezettsége tekintetében.

7. §

A Btv. jogharmonizációs záradékának kiegészítése a növénykárosítókkal szembeni védekező intézkedésekről, a 228/2013/EU, a 652/2014/EU és az 1143/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 69/464/EGK, a 74/647/EGK, a 93/85/EGK, a 98/57/EK, a 2000/29/EK, a 2006/91/EK és a 2007/33/EK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2016. október 26-i (EU) 2016/2031 európai parlamenti és tanácsi rendelettel.

8. §

Jogtechnikai módosítás.

9. §

A Btv. 5. § (2) bekezdése szerinti, a vegetációs időszak során fennálló művelés ellenőrzése a hatóság részéről állandó jelenlétet követelne, ami nem cél, a kötelező művelési kötelezettség teljesítését vagy annak hiányát tudja a hatóság megállapítani. A vegetációs időszak során fennálló kifejezés törlése a művelési kötelezettség tartalmát nem szigorítja és nem is változtatja meg. Ha a mulasztás megállapításra kerül, de az eljárás eredményeként a művelés megkezdődik, a hegybíró az eljárást megszünteti.

10. §

Hatályba léptető rendelkezés.

11. §

Jogharmonizációs záradék.